

bent
sofus
tranøy
&
ingrid
hjertaker

ustabilitetens
politiske
økonomi

Om fremveksten av
finansialisert
kapitalisme

Innhold

Liste over forkortelser	13
Liste over tekstbokser	15
Kapittel 1	
Finansialisering, kriser og stagnasjon	17
1.1 Innledning	17
Krisetiltak	21
1.2 Finansialisering som samtidsdiagnose	23
1.3 Finansialisering og politisk økonomi	27
1.4 Finansialisering og kapitalismens virkemåte	33
1.5 Bokas struktur	39
Kapittel 2	
Finanskriser - teoretiske perspektiv	41
2.1 Innledning	41
2.2 Hva er en finanskrise?	42
Likviditets - og solvenskriser	45
2.3 Hvordan skal man forstå finanskriser?	47
2.4 Keynes - massepsykologi og usikkerhet som forklaring på kriser	48
2.5 Finanskriser som kollektivt tap av fornuft - Minsky/Kindleberger	52
2.6 «Rational cheats» -- manipulasjon, tapping og underslag	57
2.7 Finanskrisers realøkonomiske fundament	60
2.8 Ustabilitetens politiske økonomi - Regulering, politikk og økonomiske ideer	62

Kapittel 3

Det internasjonale pengesystemet - et historisk blikk	68
3.1 Innledning	68
3.2 Penger som politikk	69
3.3 Den internasjonale gullstandarden	75
3.4 Monetære regimer hviler på politiske forutsetninger	78
Problemer og sammenbrudd	81
3.5 Bretton Woods	86
Hovedtrekkene	87
Politiske forutsetninger	90
Bretton Woods bryter sammen	91
3.6 Oppsummering	93

Kapittel 4

Fremveksten av en finansialisert kapitalisme	94
4.1 Innledning	94
4.2 Fremveksten av en global og lite regulert finanssektor	95
Innovasjon - verdipapirisering og derivater	97
Deregulering	101
4.3 Endret syn på finansmarkeder i økonomisk teori	103
4.4. Endringer i valutapolitikk - dollarens problematiske rolle	105
4.5 Finansialiseringens effekter på realøkonomien	106
4.6 Effekter på stabilitet - finanskrisene vender tilbake	109
Gjeldskrisene i Latin-Amerika	110
Junk bonds - sparebanker og pensjonister tar mer risiko	113
Tidlige opsjons- og derivatkriser - Black Monday 1987 og Orange County 1994	114
Asiakrisen 1997-1998	117
Dotcom-boblen 2001-2002 - internettboom på børs	120
Policy-respons	122
4.7 Oppsummering	123

Kapittel 5

Finanskrisen 2007—2009	124
- årsaker, forløp og umiddelbare konsekvenser	
5.1 Innledning	124
5.2 Hva skjedde? Finanskrisens forløp 2007-2009	125
Krisen blir kjent	127
Krisen sprer seg og forverres	131

Myndighetenes respons	138
5.3 Bakgrunnsfaktorer - hva forårsaket krisen?	140
Realøkonomisk bakteppe - to ubalanser	141
Deregulering	143
Gjeldsvekst - lave renter, nye investorer og lånemetoder	146
Bonuskultur og råsalg - et moralsk forfall i sektoren	153
Derivater - nye koblinger skapes	158
Systematisk feilvurdering av risiko	161
Kredittratingbyråene	163
5.4 Oppsummering	165

Kapittel 6

Eurokrisen 2010—2016	166
6.1 Innledning	166
6.2 Den europeiske monetære union - Hva skjedde da euroen ble innført?	168
Euroen - en ufullstendig valutaunion	171
Euroen som politisk prosjekt	175
Euroen førte til videre divergens, ikke konvergens	177
6.3 Finanskrisen 2007—09 rammer Europa	180
6.4 Eurokrisen - fra bankkrise til statsgjeldskrise	182
Europeisk kriserespons - austeritets fremfor keynesianisme	199
Finansmarkedene reddes, men ikke realøkonomien	203
Austeritets førte ikke til vekst	204
6.5 Kampen om krisetolkning - struktur eller politikk?	206
Troikaen, Tyskland og Frankrike	210
6.6 Et tapt tiår: Kan - og bør - euroen reddes?	212
6.7 Avsluttende refleksjoner	215

Kapittel 7

Ustabilitetens politiske økonomi - etter krisen	218
7.1 Innledning	218
7.2 Finanskrisens senere utvikling	220
Hvordan skal vi tolke bankenes redningspakker?	223
7.3 Reform og reformforsøk	227
Endringer i tilsynsstruktur	228
Høyere kapitaldekningskrav	230
Gjeninnføre Glass-Steagall	232
Coco bonds	233
Forbud mot investeringsbankers egenhandel	234

INNHold

Levende testamenter	235
Bonusregulering	237
Forbrukervern	239
Derivater	240
Kredittratingbyråene	241
Straffesaker i kjølvannet av krisen	242
7.4 Pengepolitiske innovasjoner - kvantitativ lettelse og negative renter ...	244
7.5 Hvordan ble krisene tolket?	248
Struktur eller konjunktur?	249
7.7 Avsluttende refleksjoner	253
Litteratur	255